

การมีส่วนร่วมของประชาชนและผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่
ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านต้าย
อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

17

PEOPLE PARTICIPATION AND PERFORMANCE ACCORDING TO THE AUTHORITY
OF VILLAGE COUNCILS IN THE BANTAI SUB – DISTRICT AREA, SAWANG DAENDIN DISTRICT,
SAKON NAKHON PROVINCE

พิชญุตม์ งามยแพง คำธิมา*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญาพรรณ สวัสดิ์ไธสง**

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล**

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านต้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร มีความมุ่งหมายในการวิจัยดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านต้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร 2) เพื่อศึกษาผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านต้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ตามที่กฎหมายกำหนด 3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ในเขตตำบลบ้านต้าย อำเภอสว่างแดนดิน ต่อผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านต้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านต้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ตามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และ 5) เพื่อหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านต้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ประชาชน อายุ 18 ปีขึ้นไป ในหมู่บ้านที่มีคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านต้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร จำนวน 320 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที ค่าเอฟ และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านต้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) คือ ด้านการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.53$), ด้านการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.45$), ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.28$) และด้านการกำกับติดตามและตรวจสอบ ($\bar{X} = 4.20$) ตามลำดับ

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมา ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) ด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ ด้านสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) และด้านการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) ตามลำดับ

3. ผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่าประชาชนที่มีคุณลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านไม่แตกต่างกัน

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนและผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร พบว่า มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง

5. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมและผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน 1) ด้านการอำนวยความสะดวก ควรจัดให้มีสำนักงานหรือสถานที่ติดต่อ 2) ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ควรเข้ามามีบทบาทในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททุกระดับ 3) ด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน ควรมีการเสนอแผนพัฒนาเพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานทุกระดับ 4) ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ ประสานความร่วมมือ จากหน่วยงานด้านการเกษตรอุตสาหกรรม ครุภัณฑ์ เข้ามาให้ความรู้ 5) ด้านสังคม ควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่น ในการร่วมจัดให้มีสวัสดิการด้านต่างๆ 6) ด้านการศึกษา ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับโรงเรียนภายในหมู่บ้าน

ABSTRACT

This study on people participation and performance according to the authority of village councils in the Bantai sub-district area, Sawang Daendin district, Sakon Nakhon province aimed: 1) to investigate the degree of people participation of performance in compliance with the authority of the village councils in the Bantai sub-district area, 2) to investigate performance according to the authority of village councils in the Bantai sub-district area, Sawang Daendin district, Sakon Nakhon province as prescribed by the law, 3) to compare people's opinion on performance according to the authority of village councils in the Bantai sub-district area, Sawang Daendin, Sakon Nakhon province based on personal background, 4) to examine the relationship between people's degrees of participation and performance according to the authority of village councils in the Bantai sub-district area, Sawang Daendin district, Sakon Nakhon province, and 5) to find a way to the development of people participation and performance according to the authority of village councils in the Bantai sub-district area, Sawang Daendin district, Sakon Nakhon province.

The study was a survey research. A sample was 320 people at the age of 18 or over in the villages that had a village council in the area of Bantai sub-district, Sawang Daendin district, Sakon Nakhon province. Statistics used were frequency, percentage, mean, t-test, F-test and Pearson's product moment correlation coefficient.

The findings were as follows:

1. People participation in compliance with the authority of the village councils in the Bantai sub-district area as whole and each aspect was at high level ($\bar{X} = 4.35$). The aspects by ranking respectively were beneficiaries ($\bar{X} = 4.53$), action ($\bar{X} = 4.45$), planning ($\bar{X} = 4.28$), and monitoring and verifying ($\bar{X} = 4.20$).

2. Performance according to the authority of village councils as a whole was at the highest level ($\bar{X} = 4.53$). When each aspect was considered it showed that the aspect of directing was at the highest level ($\bar{X} = 4.61$). The secondary aspects were that of administering and maintaining peace and order which was at the highest level ($\bar{X} = 4.55$), those of developing the village and promoting the economy, and that of society which were at high level ($\bar{X} = 4.50$), and that of educating which was at high level ($\bar{X} = 4.48$) respectively.

3. Performance according to the authority of village councils in the Bantai sub-district area, Sawang Daendin district, Sakon Nakhon province as classified by personal background was found that those people whose backgrounds were different had no difference in their opinion on performance according to the authority of village councils.

4. People participation and performance according to the authority of village councils in the Bantai sub-district area, Sawang Daendin district, Sakon Nakhon province were positively correlated at high level.

5. A way to developing people participation and performance according to the authority of village councils covers the following aspects: 1) directing: an office or a place to contact should be available; 2) administering as well as maintaining peace and order: the village councilors should have a role in mediation of disputes at all levels; 3) planning to develop the village: there should be a proposed development plan for getting a supporting budget from the work units at all levels; 4) promoting economy: there should have cooperation with work units in agriculture and in household industry to contribute knowledge; 5) society: there should have cooperation with local work units to provide welfare in various respects; 6) educating: they should be involved in promoting basic education in conjunction with the school in village.

บทนำ

การบริหารราชการแผ่นดิน รัฐบาลต้องดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐซึ่งกำหนดให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดินโดยคณะรัฐมนตรีต้องแถลงต่อรัฐสภาให้ชัดแจ้งว่าจะดำเนินการใดในระยะเวลาใด เพื่อบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ประกอบด้วย (1) แนวนโยบายด้านความมั่นคงของรัฐ (2) แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (3) แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม (4) แนวนโยบายด้านกฎหมายและการยุติธรรม (5) แนวนโยบายด้านด้านการต่างประเทศ (6) แนวนโยบายด้านเศรษฐกิจ (7) แนวนโยบายด้านที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (8) แนวนโยบายด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีทางปัญญาและพลังงาน (9) แนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

ทั้งนี้รัฐบาลจะมอบนโยบายผ่านราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นตั้งแต่กระทรวง ทบวง กรม จังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จนถึงหน่วยงานที่ถือว่าเป็นองค์กรใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด คือ หมู่บ้าน เพราะเข้าถึงข้อมูลสภาพพื้นที่ ปัญหา และความต้องการของประชาชนได้ดีที่สุด เป็นองค์กรที่รับนโยบายจากราชการมาปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามนโยบาย โดยทำงานในรูปแบบคณะกรรมการ คือ คณะกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งเป็นองค์กรที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 (พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่, 2457)

ในการบริหารงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน จึงมีความสำคัญต่อการนำนโยบายของรัฐมาสู่การปฏิบัติ ให้เกิดประสิทธิภาพ ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด ตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังต่อไปนี้ (1) เกิดประโยชน์

สุขของประชาชน (2) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ (3) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ (4) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น (5) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ (6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ (7) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ (พระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546, 2546)

คณะกรรมการหมู่บ้าน เริ่มแรก มีโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการดำเนินของคณะกรรมการหมู่บ้าน พ.ศ. 2526 แต่ปรากฏว่าที่ผ่านมามี คณะกรรมการหมู่บ้าน บางหมู่บ้านเท่านั้นที่มีบทบาทในการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ยังคงเป็นเพียงองค์กรที่มีอยู่ตามกฎหมายกำหนดเท่านั้น จึงทำให้ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในภาพรวมเท่าที่ผ่านมายังขาดประสิทธิภาพ และส่งผลให้ส่วนราชการ หรือหน่วยงานต่างๆ ไม่ให้ความสำคัญแก่คณะกรรมการหมู่บ้าน เท่าที่ควร เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ยิ่งทำให้คณะกรรมการหมู่บ้านขาดการหนุนเสริม และทำให้คณะกรรมการหมู่บ้านอ่อนแอตามลำดับ

ต่อมามีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 กรมการปกครอง ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบการดำเนินงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน จึงได้เสนอให้มีการปรับปรุงโครงสร้างบทบาท และอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการหมู่บ้านขึ้นใหม่ ตามมาตรา 28 ตรี แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว โดยยึดหลักการให้ทุกภาคส่วนภายในหมู่บ้านมีสิทธิเข้าเป็นกรรมการหมู่บ้านอย่างหลากหลาย และกำหนดให้คณะกรรมการหมู่บ้าน มีหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่บ้าน เกี่ยวกับกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ผู้ใหญ่บ้าน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมายหรือระเบียบแบบแผนของทางราชการ หรือที่นายอำเภอมอบหมายหรือที่ผู้ใหญ่บ้านร้องขอ และให้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นองค์กรหลักที่รับผิดชอบในการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน และบริหารจัดการกิจกรรมที่ดำเนินงานในหมู่บ้านร่วมกับองค์กรอื่นทุกภาคส่วน โดยเน้นประชาชนในหมู่บ้านมากขึ้น เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้การพัฒนาหมู่บ้านอย่างยั่งยืนต่อไป (กรมการปกครอง. 2555 : 11 – 12)

โดยผู้วิจัยได้ปฏิบัติงานในหน้าที่ ปลัดอำเภอผู้ประสานงานประจำตำบลบ้านด้าย จึงต้องการศึกษาคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลรับผิดชอบ ว่าจากการปรับปรุงโครงสร้าง บทบาท อำนาจหน้าที่ คณะกรรมการหมู่บ้าน จะสามารถปฏิบัติตามขั้นตอน ระเบียบ วิธีการ ที่กฎหมายกำหนดไว้ในระดับใด อีกทั้งจะปฏิบัติงานตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใดหากเปรียบเทียบกับปัจจัยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ พร้อมหาแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา ในกาปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน ให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

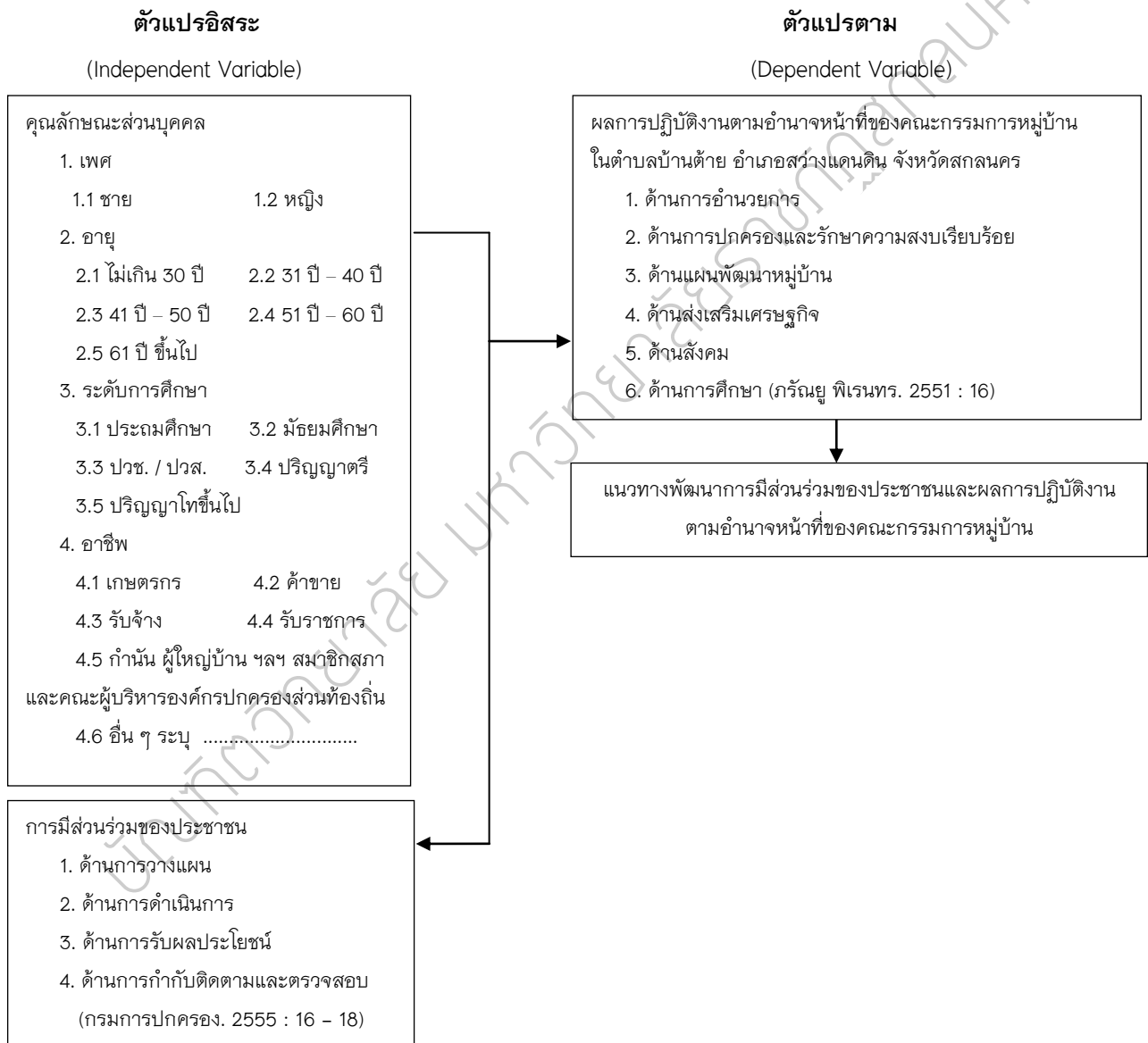
ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร
2. ผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ตามบทบาทอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ในเขตตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน ต่อผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ตามระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

5. เพื่อหาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเมืองมีส่วนร่วมของประชาชนและผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ คือประชาชนที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านที่มีคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร อายุ 18 ปีบริบูรณ์ ขึ้นไป โดยได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีลักษณะผสมระหว่างคำถามแบบสอบถามปลายเปิด (Open form) และปลายปิด (Closed form) แบบประมาณค่า Rating Scale (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100, อ้างถึงใน วัลภา ดาศดา. 2555 : 64) มีโครงสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน

2. การหาแนวทางพัฒนาการเมืองมีส่วนร่วมของประชาชนและผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ใช้การสัมภาษณ์ คณะกรรมการหมู่บ้าน 1 คน และประชาชน 2 คน ต่อ 1 หมู่บ้าน รวม 9 คน

3. ปรับปรุงและแก้ไขแบบสอบถาม ตามคำแนะนำของคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่ตำบลหนองหลวง อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

4. นำข้อมูลที่ได้จากการจัดเก็บข้อมูล เพื่อหาคุณภาพแบบสอบถาม เพื่อทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครถึงคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อใช้ในการขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยแนะนำตนเอง และชี้แจงวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยติดตามขอรับแบบสอบถามคืน พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง

4. หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ทำการสัมภาษณ์ คณะกรรมการหมู่บ้าน 1 คน และประชาชน 2 คน ต่อ 1 หมู่บ้าน รวม 9 คน เพื่อหาแนวทางพัฒนาผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน

สถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ 1) หาค่าร้อยละ (Percentage) 2) ค่าเฉลี่ย (Mean) 3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.)
2. สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ 1) ค่าอำนาจจำแนก (Distribution) 2) ค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item–Total Correlation) 3) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha–Coefficient)
3. สถิติในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ 1) การทดสอบค่าที (t-test) 2) การทดสอบค่าเอฟ (F-test) 3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson’s Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 62.20 มีช่วงอายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.40 ส่วนใหญ่จบประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 71.20 อาชีพส่วนใหญ่เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 70.30
2. การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) คือ ด้านการรับผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.53$), ด้านการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.45$), ด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.28$) และด้านการกำกับติดตามและตรวจสอบ ($\bar{X} = 4.20$) ตามลำดับ
3. ผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมา ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) ด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน ด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ ด้านสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) และด้านการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) ตามลำดับ
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ทุกด้าน ในเขตตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน เชิงบวกในระดับสูงเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนและผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ด้านแผนพัฒนาหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง รองลงมาด้านส่งเสริมเศรษฐกิจด้านการศึกษาด้านการอำนวยความสะดวกด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยด้านสังคมตามลำดับ
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในเขตตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ตามคุณลักษณะส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนที่มีเพศ ช่วงอายุ ระดับการศึกษา อาชีพต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน ไม่แตกต่างกัน
6. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพของคณะกรรมการหมู่บ้าน มีเพื่อให้ผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านดียิ่งขึ้นจากที่ดีอยู่แล้ว ดังนี้ด้านการอำนวยความสะดวก ควรจัดให้มีสำนักงานหรือสถานที่ติดต่อ ไว้เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในพื้นที่ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ควรจัดอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย

ข้อบังคับหมู่บ้าน และเข้ามามีบทบาทในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ไม่ว่าข้อพิพาทจะถูกร้องเรียนไปที่หน่วยงานใด และร่วมมือกับหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการบรรเทาสาธารณภัยด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน ควรประสาน และเสนอแผนพัฒนาเพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานราชการ รวมถึงมีการติดตามประเมินผลด้านส่งเสริมเศรษฐกิจ ควรสาธิตหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นต้นแบบ และขอความร่วมมือหน่วยงานด้านการพัฒนาชุมชน ด้านการเกษตร ด้านการพาณิชย์ ในการส่งเสริมอาชีพ ด้านสังคม ควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่น ในการร่วมจัดให้มีสวัสดิการด้านต่างๆ ช่วยส่งเสริมให้ผู้ยากจน และส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชน มีสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร ด้านการศึกษา ควรจัดให้มีศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เข้าไปมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับโรงเรียน สร้างความร่วมมือระหว่างประชาชน ทำนุบำรุงศิลปะ จารีต ประเพณี วัฒนธรรมและรวบรวมองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. คณะกรรมการหมู่บ้านในเขตตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร ควรรักษาผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ให้อยู่ในระดับมากที่สุดได้ และร่วมหาแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นไปอีก โดยขอรับคำปรึกษาจากที่ทำการปกครองอำเภอสว่างแดนดิน ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ขอรับการสนับสนุนวิทยากรเพื่อฝึกอบรมจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ

2. คณะกรรมการหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ตำบลบ้านด้าย อำเภอสว่างแดนดิน ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินการ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการกำกับติดตามและตรวจสอบ

3. แนวทางพัฒนา คณะกรรมการหมู่บ้าน ควรมีส่วนทำงาน ควรมีบทบาทในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท เสนอแผนพัฒนาเพื่อขอรับงบประมาณ ประสานความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นเข้ามาให้ความรู้ เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตทางด้านการเกษตรหรืออุตสาหกรรม รวมถึงจัดให้มีสวัสดิการด้านต่าง ๆ และเข้าไปมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมกับโรงเรียนภายในหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านขยายพื้นที่การศึกษาไปยังตำบล อำเภอ และจังหวัดอื่นด้วย

2. ควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ เช่น แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน ความผูกพันต่อองค์การ จัดระดับผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้านในระดับอำเภอและจังหวัด เป็นต้น

3. ควรทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านในเชิงคุณภาพ เช่น แนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง. คู่มือ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสาสมัครศึกษาดินแดน, 2555.

“พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 120

ตอนที่ 100 ก. หน้า 1 – 16. 9 ตุลาคม 2546.

“พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่,” ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 31. หน้า 22. 17 กรกฎาคม 2457.

บุญชม ศรีสะอาด. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์นการพิมพ์, 2543.

ภรณ์ญู พิเรนทร. การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตำบลทรงคะนองอำเภอพระประแดง

จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 2551.

วัลภา ดาษดา. ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหอม

อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ รป.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2555.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร